

vi ser ogsaa nu, hvorledes den højtærede Sundhedsminister, som selv er en Blomst eller vel rettere en Frugt af dette demokratiske Systemskitte af 1901, Gang paa Gang har taget til Orde mod sine demokratiske Forgængeres Dispositioner.

Det konservative Folkepartis Standpunkt kan vel udtrykkes i dette, at vi overfor sygdomsforebyggende Foranstaltninger altid vil være villige til at yde vort Bidrag. Derfor har vi sammen med de øvrige Partier kunnet glæde os over Statens Seruminstituts rivende Udvikling og verdensomspændende Indsats i Humanitetens Tjeneste. Vi vil derfor ogsaa herfra ved dets 25 Aars Jubilæum yde dette Arbejde vor Tak. Og derfor har vi i Krigs- og Efterkrigstiden været med til at gennemføre en Boligpolitik, som dog i nogen Maade har kunnet raade Bod paa de slette bolighygiejniske Forhold. Men kloge af Skade kan vi ikke være Medløbere i en demokratisk Politik, hvor Ødselhed selv paa dette samfundsvigtige Omraade sættes i Højsædet. Det sunde, der skal og maa hjælpe det syge, maa ogsaa have sin Ret.

J. Oskar Andersen: Den første Sag, som jeg vil tillade mig at henlede det højtærede Ministeriums Opmærksomhed paa, er Emigrantspørgsmaalet. Det vil være bekendt ogsaa for Tingets Medlemmer, at der i de senere Aar er udvandret en stadig stigende Mængde Mennesker fra Danmark. Efter Statistikken er siden 1909 ca. 33 000 Danske udvandret, og af dem er ca. 23 000 gaaet til Kanada. I de senere Aar repræsenterer Udvandringen 5 000—6 000 Mennesker aarlig.

Nu skyldes det jo, som alle vil vide, de daarlige Erhvervsforhold herhjemme, eller i alt Fald i meget høj Grad. Der er fra Ministeriets Side taget Hensyn til denne store Udvandring, og man har søgt at lette Forholdene for de udvandrede økonomisk og materielt. Men ved Siden af denne Sags udvortes, mere materielle og finansielle Side er der en anden Side, som jeg vil betegne som den nationale. Man vil kunne forstaa, at en Udvandringsmasse, der er steget til saa mange Tusinder, repræsenterer et alvorligt Kraftspild for den danske Nation, hvis der ikke herhjemme fra gøres noget for at støtte de udvandrede i Bevarelsen af deres Danskhed og for i det hele taget at lette de aandelige Vilkaar for dem ude i det fremmede. Vi har haft Lejlighed til at gøre rige Erfaringer om det, idet vi fra tidligere Tid, fra Udvandringen i det 19de Aarhundrede

til Nordamerika, har sørgelige Erfaringer for, hvad det vil sige, at de Tusinder af Danske, som gik til United States, opholdt sig derovre i lang Tid, uden at der paa nogen Maade skete noget Arbejde herhjemme fra for at bevare disse Udvandrerers Nationalitet og Aandspræg.

Men ved Siden af den rent nationale Side er der ogsaa en kirkelig Side. Ikke mindst de Erfaringer, som er gjort i Nordamerika, viser nemlig, at en national Samling overhovedet er uhyre vanskelig, hvis den ikke tillige indeholder en Samling af kirkelig Art; i Amerika er det næsten altid det kirkelige, som bidrager til den nationale Samling. Og navnlig har dette ogsaa vist sig, hvor der er Tale om Udvandrere til de store Byer i Europa. Lignende Erfaringer har andre Nationer gjort med Hensyn til deres Emigranter, nemlig at det Arbejde, der maa gøres nationalt for at bevare dem, tillige maa have en kirkelig Side. Her i Danmark blev der i 1919 stiftet et Selskab, „Dansk Kirke i Udlandet“, som tager Arbejdet for Emigranterne op paa national og kirkelig Grund, og dette Selskab havde nylig sit Aarsmøde i Randers. Ved denne Lejlighed blev netop Emigrantsagen og navnlig Kanada-Spørgsmaalet drøftet meget alvorligt, og man kom til det Resultat, at man ikke kunde tilsidesætte den Opgave: kirkeligt at betjene den store Mængde af Folkekirkens Medlemmer, der er udvandret til Kanada. Med andre Ord, man bestemte sig for at ville tage et Arbejde op derovre, og det saa meget mere, som der var kommet en direkte Opfordring dertil fra amerikansk Side, nemlig fra det dansk-amerikanske Kirkesamfund. Der findes i Nordamerika noget, som hedder den forenede Kirke, og tillige den saakaldte danske Kirke; begge har begyndt et Arbejde i Kanada, men det er dem ganske ugørligt at afse de tilstrækkelige Midler og det Menneskemateriale, der skal til for at kunne betjene den store Mængde Udvandrere. Fra den forenede Kirke er der til „Dansk Kirke i Udlandet“ kommet en Henvendelse med Opfordring om Hjælp, men „Dansk Kirke i Udlandet“ er ogsaa meget haardt spændt for. „Dansk Kirke i Udlandet“ har ganske vist haft en meget rundelig Understøttelse fra Statens Side, men det er jo gaaet denne, som det er gaaet alle andre Understøttelser, den er blevet skaaret ned, og samtidig er Selskabets Virksomhed vokset i saa stort Omfang, at det er ganske umuligt for det nu at paa-begynde dette nye Arbejde, der i saa høj